

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÁNFFI ház emeletén.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
 A 4. évfolyamra 8 ft. o. é. Hirdetés: ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. elődjel. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A nyilatkozatok cikkek sora után 3 kr. előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez címzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvar, aug. 8.

(D) Dacára annak, hogy hazánkban gyűlésezés foly, hogy a törvényhatóságok nagy része újabb követválasztások által hozatik mozgalmába; dacára annak, hogy a birodalom képviselői ülésezésének periódusát tartja: ha hazánkfiak egymással találkoznak, szóváltásnak legelső tárgya a lengyel ügy.

Őnkint is érzi mindenki, hogy ezen gyűléadás szomszédságunkban, mely az egész európai közvéleményt mozgásba hozta, hatás nélkül reánk sem lehet; annyival inkább, mert e mozgalom által azon birodalom, melylyel mi egy uralkodás közösségében állunk, szintén közvetlenül érdekeltetik.

Mindenesetre a lengyel mozgalom iránti részvétel és figyelem nemcsak az európai népeknek, de kormányainknak is sokkal nagyobb figyelmet vont magára, hogy sem felelhetnők, mikép a lengyelek újabb véráldozatait, sőt szomorú vértanúsága most se eredményezzen egyebet, mint azt, hogy a világtörténelem lapjára a komoly Klio újból nehézy sort írjon egy szerencsétlen lázadásról, s egy szép és dicső nemzet pusztulásáról.

Az orosz despotizmus oly bánásmódot követ a lengyel felkelésben, a mely Európá-szerbe háborítja az érzelmeiket: nemcsak a nyers tömeget törekedett felizgatni a lengyelek ellen, hogy az idegenebb nemzetű többnyire ruszin köznép segítsen irtani, pusztítani a lengyelt, mely a magyarokéhoz sok részben hasonlatos, és viszonyok és intézkedések folytán jobbadán nemes, és belőle áll az ország intelligenciája; nemcsak az absolutizmus szolgálatára mindig kész néptömeget ontá ki a szerencsétlen nemzetre a boszu Pandora-szelenczéből; nemcsak barbár kozákjaival égettetik a falvakat, fogdostatja el a polgárokat, hogy a rideg Siberia jéghegyei közt bűntesse őket test kínzó foglalkozásokkal; de lövet, akasztat, öl, pusztít, annyira, hogy hatalma előtt az ember, az Isten legnemesb teremtménye nem több egy szunyog seregénél, melynek vesznie kell, mert a félvilág urának almai háborítani merészelt.

Ha hinni lehet a legújabb híreknek, Muraviev Lengyelország e rémjé, annyira vitte már vérszomját, mikép rendeletet adt volna ki, hogy minden lengyel felkelőt, ha kézre keríthetnek, minden további kérdés nélkül löjjenek főbe.

Hatalmasabb a Romanoffház, hogysem trónját oly könnyűszerrel ledönteni lehetne, mint történt a nápolyival; de annyit világosan belát Európa, hogy a császár-kormány elégtelen hatalmának gyakorlatában szédeleg, a higgadt okosság s a mérsékelt emberi szív ellopult nála a szegény és böskezű miatt, s oly ura tért e kormány, a melyen haladva igen könnyen dynastiájára fogja vonni egy európai háború veszélyét.

Pedig ez nem kis kérdés Oroszországra nézve. Az északi kolosszt Sebastopol nem régen nagyon is megrendíté. Egy újabb háborútól bizonyosan lehet várni, hogy képes lehet megszüntetni Oroszország kegyetlen uralmát a hős lengyel nép felett.

Meglehet ugyan, hogy a mig Róma háta-
 tároz, Saguntum elvész; meglehet, hogy letiporva az orosz a lengyel forradalmat, a tények jogával elhallgattatja Európát; talán éppen ezért halmozza egymásra irtóztatós rendszabályait a terrorizmusnak és vérontásnak, hogy miáltal a diplomatiát cunéttalódik, azalatt ő váljék a helyzet urává? valószínű azonban, hogy e kegyetlenkedést az emberiség geniusa kettévágja s Oroszország, gyorsabban mint gyalmita, minden oldalról európai nemzetek hadi hajóitól s fegyvereitől lesz körül véve. És ezt

egy látszik sejtí már; megrendelt újoneozása erősebb feletl azon válaszként is, melyeket Goresakoff küldt szét a nagyhatalmakhoz, melyeket lapunk utóbbi számaiban vettek olvasóink.

Ezen okmányokban semmi sincs, a mi az európai hatalmakat megnyugtathassa; ezen okmányok annyira sértők, alázók és dölyfösök, hogy éppen nem esodálkoznai, ha azon egyetlen lengyel, ki a császár melletti buzgalma miatt bonáruólójának tekintetik, Vielopolszki is elcsüggedve az orosz politika jövőjén, tevékeny állásától magát fölmentet.

Ha az európai nagyhatalmaknak ünérzete van, a mit pedig tagadni nem lehet, úgy minden combinatio oda megy, hogy az orosz hatalmat, ha hajlitani nem tudják, megtörni törekessenek.

A készülleteket látjuk is már Európá-szerbe. A török újoneoz, a Skandináv szigetek erősítik tengeri erejüket, az ifjú Olaszország újabb dicsőségekről s Európa részére teendő szolgálatokról álmodozik. Ki nem sejtene, hogy e készülődések Párisból vett intések folytán történnek? De hisz ezt már is igazolja azon legújabb röpirat, melyet lapunk hasábjain közreadni elkezdettünk, s melyről általában azon meggyőződés van elterjedve, hogy írja a császár által sugalmaztatván, általa a francia politika irányva van kifejezve.

E röpirat pedig nem kevesebbet mond, mint utolsó esetben háborút Oroszország ellen, ha a lengyelek jogos követeléseinek továbbra is ellenszégül s folytatattja vad tábornokaival az emberiséget mélyen sértő kegyetlenségek.

Lengyelország sorsával pedig igen fontos kérdés döl el Európában; ez a nemzetek történelmi jogának kérdése. Ez eszme fejtegetésére visszatérünk.

Kolozsvar, augusztus 8.

Kolozsvar csinosodása az utóbbi tíz év alatt valóban szemmel látható, a belvárosi új házak ha nem nagyszerűek is, minden esetre jóízűben épültek, a régiek egyre javittatnak, s alakjuk kellemesítésén az illeték mintegy vetélkednek; nagy piacza a szemlé-
 lőben ha igéző hatást nem idéz is fel, annyi elismerést legalább is igényel, hogy Pozsony-tól Brassóig — Pesti a fővárost természetesen kivéve — bizonyosan bármely fűtérrel versenyt állhat, s ha e nagypiacz már ma ilyen, minő lesz akkor, midőn ama négyszáz éves pompás egyház, mely a városnak kétségkívül legimposantabb épülete, s minden méltó nyilatkozata szerint a középkor építészeti remekei sorába tartozik, érdemelt méltóságban állhat egy maga azon helyen, melyet számára egy okos fő választott volt, alig sejtve akkor, hogy azok, kik utána következnek, a szépek kevésbé lesznek értői és érzői, s hogy nem fognak irtózni, tüngylikakat illeszteni oldalába az örök Istenség dicsőítésére emelt magasztos egyháznak.

Hála a kor tisztuló ízlésének, ma már nálunk is alig erőszakolhatná ki bármely hatalmas, hogy a pályaságnak oly valhallá emeltessenek, minők piaci pompás templomunk környezetét mintegy harmadfél század óta képezik, melyek az idevetődött vándornak, sajátoságos elmékedésekre nyújtának tárgyat, s melyek csaknem ízlésünk törpességét bizonyítják, ha meg nem magyarázhatók a bámuló idegennek, hogy most már nem az akarat hiánya ama talizman, mely e csoda tárgyát azon collossalis épület deváltatiojára még fentartja, hanem a ki szivattyúzott közpénztárak, s a magánosok megzúzott tárcái.

Azonban, mindamellett is, hogy a pénzügyi viszonyok oly mostohák, naponta történik egy-egy lépés, hogy eltöröltesse a földszint-ről azok az épületek, melyek a gyönyörű templomot irtigylt zárják el a szepet mindenkor szerető szem elől, s melyek ha egyszer nem állanak ott, hol a helyet az ízlés jogainak durva tapodásával foglalják, mindeuik esodálkoznai, miként lehetett oly pompás alakithatott tért annyi időn át nélkülözni.

Ilyen hatalmas lépés történt ez úgyn

folyó hó 7-én, midőn a templom környezetét bíró rom. kath. ekkleziávali szerződés teljesítésbe indítására, hidutezában megvásároltatt a Streicher-ház, cserébe adandó az érintett tiszt. ekkleziának a környezet egy oly résziért, melynek jövedelme a megvett ház jövedelmének felel meg, s a mely környezet-rész azonnal bontás alá vétetik, a mint a megvásárolt hidutezái ház az ekkleziának birtokába bocsátott.

E végett természetesen az szükséges, hogy az eladott ház volt tulajdonosa, s illetőleg hitelezői kielégíthessenek, miért viszont mellőzhetlen, hogy mindazon lelkes hazafiak, a kik e kedves célt aláírásaikkal megközelíthetővé tették, ígéreteik, ajánkozásaik értelmében, az önkéntesen aláírt összegnek bár aránylagos részét lehető gyorsasággal befizessék, s a mennyiben ez idő szerint talán távol volnának, befizetessék; azon t. ez. egyének pedig, kik a már eddig is befizetett pénzekből kölcsönöket vettek fel, az összegeket teljesleg beszolgáltatassák. (Bizottmányi pénztárnok Magyar Mihály városház 20-ik sz. irodában).

A kitűzött cél végleges elérhetése a tulajdonos tiszt. ekkleziára részéről újabban is igen kedvező föltétellel mozdított elő, midőn meglőn állapítva, hogy a részére cserében kiszolgáltatandó épületek öt izben és pedig aként fogadtatnak el, hogy valamennyiszer egy váltásául alkalmas ház megszerezhetetik, mindannyiszor a környezetből egy oly rész bocsátassék a bizottmány rendelkezése alá, melynek jövedelme az új szerzeménnyel földözve lésszen; a bontást illetőleg még az is elmentést érdemlő, hogy ennek munkája semmi költséget sem igényel, miután a lebontandó épületek anyagszeri is a bizottmány rendelkezésére maradnak, melyek minden esetre jelentékeny mennyiségűek, s értékre sem csekélyek.

Országgyűlési tudósítás.

Az ideiglenes szabályokban egy intézkedés van téve, melyszert az országgyűlés nyolcz osztályra oszlik, még pedig úgy, hogy ebből két osztályt tisztán bir a 180 ezer lelket számláló szász — szász székek és városok képviselői — egyet az ötszáz ezer lelket számláló székelység, egyet — a városokat vegyítve román városi követekek — a 200 ezer lélekre menő magyarok városon lakó polgári osztálya; két osztály (a vármegyék) marad a románoknak, két osztályt kapnak a királyi hivatalosok.

Ezen osztályok kezén átrostálódik meg minden tárgy, úgy pedig, hogy ezen osztályok mindenike kiküld egy, vagy szükség esetében két tagot, s ezek egy bizottmányt képeznek, a mely bizottmány minden tárgyat előleges tanácskozás alá veszen. A szerkezet szerint tehát minden ily bizottmány áll egy székel, egy városi magyar, két szász, két román s két regalista tagból.

Ezen nyolcz osztály, melyhez a kormány-széki projectum szerint még a Reichsrathba ktlésd proportioja is köve van, most megalakult s a következő névsor áll elé:

1-ső osztály: Fekete (Negrutu) János, Papp Leontin, Vajda László, Moga Demeter, Danka Pál, Bohatela Mihály, Sipotariu János, Buteanu László, Papp Basil, Bilin István, Bohateli Sándor, Solutiu Dénes, Ratiu János, Wlassza Ilia, Florian János, Muresianu Joakhim.
 2-dik osztály: Solutiu József, Major János, Gaetanu Miklós, Ládai Agost, Cipariu Timothe, Russu János, Bedeus József, Ratiu János, Orbanasiu Mihály, Popea Miklós, Balasiu János, Papp Péter, Demianu Péter, Alduleanu János, Puskariu János, b. Schaguna András, Lazariu Sándor.

3-dik osztály: Szancesaliu Antal, Dragusianu Codru Joan, Haupt Fridrich (a többi helyre magyarokat várnak, mert ez a magyar városok osztálya, keverve román taxás helyekkel.)

A negyedik osztályba: Schneider József, b. Reichenstein Ferencz, Schwarz János, Roth Fridrich, Obert Ferencz, Fabini József, Herbert Eduard, Balomiri Simon, Nagelschmidt Agost, Trausenfels Eugen, Eitel Fridrich, Schmidt Heinrich, b. Fridenfels Eugen, Bologa Jakab, Macellariu Ilyés, Hannea János, Angyal György, Balomiri János, Trausenfels Ferencz, Brennenberg Ferencz.

5-dik osztály: Schmidt Konrád, Ran-

nicher Jakab, Schnell Károly, Maager Károly, Schuller Mihály, Gull József, Brieth János, Brandsch Károly, Wittschock Henrich, Lang Dániel, Lassel Agost, Binder Mihály, Kirchner Fridrich, Tulbas János, Schuller v. Libloy Fridrich, Virlter Fridrich, Popovics Servian.
 6-dik osztály: székelyszek s város nincs.

A 7-dik és 8-dik osztály összeolvastva (a regalisták Baritiu György, Binder Pál, báró Brunkenthal József, Herberth Mihály, Munteanu Gábor, Popastu János, Rosenfeld Lajos, Sterka Solutz, Teutsch György, Trausch József, Vassitiu Pál, gróf Beldi György, Dobra Sándor, Juon Constantin, Groisz Gusztáv, Mán Péter, b. Salmen Ferencz, Schneider Fridrich, Wächter József, Domsa György, Filtsch József, Lászlófi Antal, gr. Nemes János, Papp Macedon, Zimmermann József.

A császár, Lengyelország és Európa.

(Folytatás.)

II.

A császár-kormányja joggal emlékeztetheti az orosz udvart arra, hogy irányában mindig nagy kíméletet tanusított. Napoleon császár éppen nem örömet s csak a legvégső esetben határozta el magát a Miklós császár elleni háborúra. Midőn az ellenségeskedések megkezdettek, az alkudozások már több mint egy év óta folytak, 1853. jan. 15-től 1854. febr. 16-ig. Lehetetlen volt nagyobb mérséklettel, eszélylyel s egyetértéssel szemmel járni el. S még ama levélben is, mely által császáruknak közvetlen s utolsó felhívást intézett a minden oroszok császárához, semmit sem mulasztott el, mi az összelitkozést megelőzhet.

„Felséged! — mondá — „oly számos bizonyítványait adá Európa nyugalmáról gondoskodásának, s szintoly hatalmasan mozdítá azt elő a rendtelenség szemle elleni üdvös befolyása által, hogy nem lehet kétkednem határozata fölől, a választását igénybe vevő alternatívában. Ne gondolja felséged, hogy csak legesekélyebb elkeseredés is találhatna heylet szivemben; abban nem léteznek más érzelmekek azokon kívül, miket maga felséged fejezt ki 1853. jan. 17-ik levelében, midőn ezt írta nekem „Viszonyainknak őszintén barátságosnak kell lenniök, s ugyanazon számdekokon, t. i. a rend fűntartásán, a béke szeretetén, a szerződések tiszteletén s kölcsönös jóindulaton kell alapulniök.”

Ha Franciaország föl akarja használni a lengyelek buzgalmat, bizonyosan könnyű lett volna komoly zavarokat idézni elő az orosz sereg háta mögött, sőt talán még előbb is menni be Szebasztopolba s mindenesetre sokkal jobban meggyöngyíteni Oroszországot. Ezen politika helyett, mely bizonyára nem ártott volna saját népszertiségének, melyre — mint tudjuk — ő sürgettetett, de a melyt állhatatosan visszatartott; Napoleon császár oly politikát fogadott el, mely a harezot localisálván, szükségképp azon eredményre vezetett, miszerint Oroszországnak lehető legkevesebb, s csupán annyi kár tétessek, mely elég legyen azt a békére rábíri; mivel azzal ujra szövetségre lépni óhajtott, mihezt az akkori versengés oka meg fogott szűntetni.

A háború alatt Napoleon császár a nélkül, hogy elvesztené a lengyelek irányában rokonszenvét, kijelenté nekik, hogy nem szándékozik éretlik megváltoztatni saját hadműködési alapját.

A párisi congressuson Franciaország meghatalmazottja nem a legkevésbé engedékeny volt Oroszország irányában. A császár azt adá utasításul, hogy szorosan a nélkülözhetlen biztosítékokra kell szorítkozni, azon agressziók ismétlődése ellen, melyek az ellenségeskedések indokál szolgálta, s hogy mind azt kerülni kell, mi megalázáshoz hasonlíthatna. A lengyel kérdés, melynek szőnyegre nem hozatala a francia meghatalmazottaknak nagy önmegtagadásába került, II. Sándor császár kezdeményezésének lőn föntartva. S ama kezdeményezések dacára, melyek kormányunk ellen intézettek, semmi olyas sem jutott köztundomásra, mi amaz alkalommal eszorbíthatna volna az orosz császár erkölcsi tekintélyét. Ugyanezen hallgatásban maradtunk még bizonyos, Franciaország irányában sajnós szavak után is, miket Varsóban a császár a lengyel nemesség előtt mondott.

— Szebenből írják a „P. Lf.”-nak, hogy a napokban ott volt egy tssekkertesi, nevű ebesfalvi örmény, kijelentési, miszerint ha ő meghívatték az országgyűlési regalista-nak, meg fogna jelenni. Hogy mennyibe véte-tett kínálkozása, arról levelezőnek nincsen tudomása, s csak mint egészen szokatlan dol-

got jegyezte fel, hogy találkozott olyan ember, a ki magát a regalistai méltóságra kandidálta.

— Az erdélyi országgyűlés román képviselői, — mint a „N. N.” írja, — a g. n. e. papneveldében szokták tartani értekezleteiket Suleuc érsek elnöke alatt. A főkérdeketben tömör pártot képeznek de Erdélyország állására vona közölgés eltérnek nézetek egyben másban. Saguna azt akarja, hogy a román nemzet egy fő nemzeti méltóság alatt külön műve piumokkal bírjon, mint például a szászok az ő nemzeti grófiok alatt. Baritz azt óhajtja, hogy az egész Erdélynek legyen általános önkormányzata, de Magyarország unio nélkül; mert az ő okoskodása szerint az unio esetében soha se foghatnának a román elemek azon felsőségre vergődni, melyet tekintve szám szerinti állását, a román nemzetnek okvetlenül el kell előbb többé-kevésbé autonóm országban, ahol az összes lakosság ugyanazon jogokkal bír. Egyébrint Pap László k. kormányzó a románok a nézőpontok közt is van bizonyos pontok a nézőpontok között; csak hogy nem lehet elhatározni, vajon politikai vagy valláskülönbségi származás-e; a mennyiben ezen urak egyike g egyesült, a másik öblött. Hallomás szerint a szász országgyűlési tagok is háromféle oszlanak nézetekkel, az országgyűlésen eldöntendő kérdéseket illetőleg. A vélemények (tartózkodnak őket pártfeleket nevezni) élén Rosenfeld és Saimen b. Schmidt Konrad és Zimmermann, s Rannicher és Gull urak állnak.

— Hogy az erdélyi vasút munkálatait az illető mérnök már megkezdette f. hó 1-jén, a Bihar tudósítása szerint Nagyrádra táviratilag jelentette.

— Az „I. T.”-nak írják N-Szebenből jul. 31-ről: Tudva van már, hogy az itten egybegyűlve volt magyar és székely követek azon felirat 6 es. kir. apostoli Felségéhez való felvitelére, melyben az országgyűlésből elmaradásukat igazolják, Haynald Lajos, b. Kemény Ferenc és gróf Mikó Imre urakat egy szívvel lélekkel kérték fel. Ezen honfák, hogy megbízatásukban eljárassanak, 6 es. kir. Felségétől azon kegyelmet kérték ki, miszerint méltóztatnék őket a felirat átnyújtása végett szentséges színe elé bocsátani. A kegyes válasz az vala, hogy báró Kemény Ferenc és gróf Mikó Imre egyenként felbocsáttának, de nem Haynald püspök is. E ténnyel illetőleg azt írta a „Gen. Corr.”, hogy az említett urak nem a felirat benyújtása végett kérték felbocsáttatni, hanem azért, hogy az országgyűlés alatt tanúsított eljárásukat igazolják. Már most csak azt mondom, hogy a centralista lap ezen állítása alaptalan, légből kapott és bizonyosan csak egy kis számításból iratott; hiszen állítjuk ezt mi, kik szemünkkel győződöttünk meg arról, hogy a három notabilitás az audienciát csupán a felirat átnyújtása végett kérte.

— Az erdélyi országgyűlésre választott követei összeállított névsorát pesti lapok s mi is közölték, abban a nemzetiségek előbúttak vannak megkülönböztetve; s im csak most vesszük észre, hogy a tiszta székelyekből álló Oláhfalva követe, a szintén tiszta székely származású hilibi Gál János neve előtt egy r. betű van, s így szépen románra kerekített kézen kőzött.

— Megjelent az „Erdőszeti lapok” című havi írat VIII-ik füzeté Selmezen, Lorber Ferenc nyomdájában, szerkesztik Wagner Károly és Divald Adolf. E füzet érdekes tartalma: 1) Gesztörök telepítése az alföldi pusztákon; 2) A termő hely befolyása a fa növesztésére; 3) Az erdei gesztmagyar érese gyűjtése stb.; 4) A persák, görögök s rómaiak főgazdászata; 5) A fanedv szivó tulajdonságairól; 6) Miként lehet a bikkfatöket a megvesztéstől megőzni; 7) Vetények megővése a madarak ellen. E havi írat havonként egyszer jelenik meg, ára egész évre postán 5 ft, előfizethető a szerkesztőségél Selmezen.

— Értésítés. Azon tisztelt honfitársaimat, kik „Az új világnézet” című művemre előfizetéseket gyűjteni sziveskedtek, ezennel értesítem, miszerint sajtó alól kikerült műveimet azért nem oszthatom szét, mert annak példányai — a mint hitelesen értesítve vagyok — Pesten a policzia által le vannak foglalva. Felkérem egyszerűsített tisztelt előfizetőimet egy kis várakozásra, reményem lévén letartóztatott művem szabadonbocsátása meggyőződésére. Nem látom által ugyanis, hogy az Európa szerte szabadnak hirdett osztrák-sajtóban oly eszméket, melyek a filozophianak egy külön jogosult irányát képezik, melyek külföldön egy egész nagy irodalom keletkezésére adtak alkalmat, s melyek idegen nyelveken haszartsze száz meg száz példányban olvastatnak, miért ne lehetne mondani, magyar nyelven is megpendíteni. Ha szeptember hó közepéig művem szabadonbocsátását ki nem nyerendém: mulatlan kötelességemnek ismerem az előfizetési pénzek

visszafizetését. Kelt a korondi fűrdőn aug. 1-én 1863. Montovich Ferencz.

— Párisban nem rég különös pert tárgyaltak. Az angol követség egy titkára, Hildegard ugyanis az ebeért fizetendő adót megtagadta, azon okból, hogy ő, mint az angol követség tagja, adamentes. Hildegard megnyerte pert, a praefecturalis tanács pedig így indokolta az ítéletet: „Az illető eb az angol követségi palotában lakik, e palota pedig a nemzetközi jog fictiója szerint angol területnek tekintendő. Hildegard ur ebe tehát ugyanazon okokból adamentes, mint az angol követség többi tagjai.”

— Schmith John, yorkshirei sertéshizláló legközelebb s legnagyobb sertését Garibaldi nak nevezte el. Ez érdekes állat Hamburgban ki volt állítva. 1400 font nehéz, 18 láb hosszú. Gömbölyű, mint óriás zsák, nem állhatott, nem járhatott; szemét is egészen belepette a zsír. Ez állatért a kiállító 50 tallér jutalmat nyert. Garibaldi azonban aligha fogja kitüntetésnek venni ez elnevezést.

— A ricinus leveleknek mint a tejelést előmozdító eszköznek használatát az angol s amerikai orvosok nagyban ajánlják. E növény díszkertekben mint fű találató, a kiserleket azonban a következő módon nem kevésbé lehetne megenni. Maroknyi friss levelet éjjel átztassanak vízben, főzzék meg reggel s az így nyert theát itassák meg a dajkával.

— A cs. királyi hadsereg létszáma az 1864-diki budget szerint így áll: A. Szolgálatban álló tisztek: 2 tábornagy, 10 tábornok, 120 vezérőrnagy: 194 tábornok. 242 ezredes, 266 alezredes, 630 őrnagy: összesen 1128 törzstiszt; 2595 1. osztálybeli százados és kapitány, 1268 2. osztálybeli, 4184 főhadnagy, 3054 1. osztálybeli hadnagy, 3245 2. osztálybeli: összesen 14,346 tiszt. B. Szolgálatban levő katonai hivatalnokok: 8734. C. Legénység: Harcképes alisztek 34,862, közlegény 247,863=282,727 ember. Harcképtelen alisztek: 6578, közlegény 22,556=29,134 ember. Tisztiszolgák 16,191 ember. Összesen: alisztek 41,440, közlegény 270,421=328,052 ember. D. Lovak. Könnyű bántások 25,968, nehéz bántások 11,605, könnyű kocsilovak 1343, nehéz kocsilovak 14,802. Hágómének 2772, anyakancák 7224, vonómarhák 592, összesen 59,216 ló. Egyéb marhák 1692. E. Nyugdíjasok, rokkantak, tanoncok. Nyugdíjas tábornokok, törzs- és főtisztek 8293 ember. Nyugdíjas katonabívalatnokok 2376 ember. Katonai nyugdíjasok a katonai határszálon 1257 ember. Rokkantak 49,201 ember. Tanoncok 4121 ember. Összesen 51,248 ember. E szerint a cs. kir. hadsereg teljes létszáma: 417,697 ember és 59,216 ló. Mintán a hadsereg összes létszáma a választásos katonai budget szerint 2862-ben 543,673 ember, 75,069 ló, 1863-ban ellenben 474,000 ember, 66,365 ló volt; tehát kitűnik, hogy most 125,976 emberrel, 15,353 lóval kevesebb mint 1862-ben, s 56,963 emberrel és 7149 lóval kevesebb mint 1863-ban volt.

— Mint bécsi lapok írják, a mult napokban ökölpárbaj volt az an der Wien színház igazgatója Stampfer és Galmeier kisasszony közt. Haladunk a lovagiaságban.

— Debreczenben oct. 4-én és 6-án lövésztartanak. Az első napi díjak: 500 ft paripaversenyre; 1000 ft alföldi díj; 70 és 20 ft a földeszek versenyére; 500 ft egyleti díj és ostordíj. A második napon. Asszonyok díja 5 arany téffel. A 2-dik lóé 20 arany. Vigaszverseny 200 ft. Ügetőverseny 100 ft. Minden tudakozás, nevezés és bejelentés ily cím alatt: „Versenyt illető, Kiss Lajos urhoz Debreczenben” főtér 2140-dik szám a. intézendő.

Nyilatkozat.

A „Kolozvári Közlöny” 89-ik számában nem kis meglepetésre azt olvasom, mintha a Paulay-párt én bocsátottam volna el, s pedig azon okból, mivel ők hátulról fizetéseket kémi merték. A dolog egészen ellenkezőleg áll, s kötelességemnek ismerem a t. cz. közönséget e tekintetben felvilágosítani.

Paulay ur mult hó 24-én azon nyilatkozattal lépett szobámba, hogy ő elhatározta magát, társulatotól megválni s 1-ő augusztusban megszűnend annak tagja lenni. Leszámitva azon körülményt, hogy Paulay ur és nejének legkisebb indokolható oka sem lehetne a távozásra, miután nemhogy hátulról fizetésök lett volna, de e tekintetben is mindig előnyben voltak, úgy hogy aug. 1-én, midőn felhívtam fizetésököt (90 forintot) kellett volna kapniok, leszámitva az előleget, csupán 26 forint 29 kr követelésök volt. Ez ő távozását mégis a hátulról fizetéssel indokolja? Nem bihetem, hogy Paulay ur, bárkinek is ily értelemben nyilatkozott volna; azt azonban nem lehet tagadnom, hogy egészen pontos gáget nem fizetheték, de azt jelenleg egy magyar színház sem képes fizetni, még a pesti nemzeti szin-

házat sem kivéve; s így a színésznek mindenhol a körülményekhez kell magát alkalmaznia — ezt egész társulatom belátja s nincs is zugolódás — ők az egyedüliek, kik e tekintetben az előlegekkel folytonosan kivételt képeztek, ezt ez előtt 3-mad fél évvel, megismerésük perczétől fogva, midőn 500 forint előleget kellett nekik küldeni, azóta folytonosan előlegezve voltak; mult évben is az új szerződés alkalmával 200 frt készpénzt kellett nekik adnom, s 200 frt jótállást vállaltam. Az idén jóval virág vasárnapja előtt, midőn utoljára fölszólítottam Paulay urat a szerződés megújítására, ismét 200 frt előleget kívánt, a mit én — a mult évi bukást tekintve — meg nem adhattam; ő ennek dacára szerződött. Kiindulás perczében azonban kinyilatkozta, hogy nemcsak a benn levő 100 frt gágera van szüksége, de ezenkívül még 200 forint készpénzt követel, különben nem indulhat. Mit volt mit tennem? Azon 200 forintot föl kellett vennem, hogy követeléseit kielégíthessem, miután a rendes szerződési idő eltelvén rögtönözve helyüket nem lehetett volna jól betölteni s nekem itt Váradon az előadások meg kelle kezdenem, azt pedig minél jobb erővel kelle tennem.

Ez a valódi tényállás s ennyi áldozatot egy tagomnak sem hoztam, de nem is hozhattam oly mostoha körülmények között, mint a mult évi szezónok voltak; s így az ő elme-neléseket nem az én tapintatlanságom, hanem Paulay ur és neje követeléseik netovábbja idézte elő.

En a n. e. kolozvári közönség igényeit tiszteltem tartva, hoztam ily áldozatokat, melyeket még társulatom előtt is mindig titokban kelle tartanom, nehogy a többi tagokban elégtelenséget szüljön azon tudat, hogy két egyén egy egész társulatnak kivételt képez s nagyon gyakran a többiek hátrányára van folytonosan előnyben. S bár azon t. művészek szimpadi működésük ellen nem lehet kifogás, de azért egy társulat existenciáját a bekétségesség által fölzavarhatják, mert végül is nem két egyén tesz egy társulatot s nagyban szomorú volna, ha a többi igazgatók, hol Paulay ur és neje nemesek, mind rossz társulattal bírnának. Ott van a provincián például: Rónay, Jánosy, Erdélyi, kik a színvilágban a Paulayéhoz hasonló jó hangzása nével bírnak. Tóthné, Váradyné szinte pótolják Paulayt. Ezeket kívül a nagyreményű Gesztessy Erelka kisasszonyt a nemzeti színházról M. Radnoty-fay intendans ur elbocsátani nekem megígérté, ha ő a nagyobb gyakorlat kedvéért velem szerződésbe kívánna.

En Paulay urnak többféle előterjesztéseket tettem, melyek őt a megmaradásra bírhatták volna: különösen, hogy a kolozvári közönségnél irányukban méltányosabbat aligha találnák; de ő konokul eltávozás mellett maradt, némileg azzal indokolva határozatát, hogy a pesti nemzeti színháznál kísértendi meg szerencsét.

Erre nem volt mit felelnem s különösen elvem, oly tagot, kinek nincs kedve a maradásra, kényszer utján nem tartóztatni, midőn egy igazgató sem kötheti magát bizonyos egyénekhez s a társulat fenmaradása nem csupán két egyén szeszélyétől függ.

Egy igazgató sem oly kába, hogy oly két jó drámai tagot, mint Paulay ur és neje, minden ok nélkül szélnek ereszen; különösen ellenkező bizonyítottam irányukban én, ki minden kötelezettség nélkül minden követeléseiket — gyakran erőmön föllül — teljesítem; s mind ezt csupán a kolozvári közönség iránti tiszteletből, mely hiszem leendő irányomban oly méltányos, hogy jövőmet s egész társulatom érdekét nem csupán két egyéntől föltételezi; különösen most, midőn minden törekvésem oda irányul, hogy a jövő téli szezónra egy jó opera, dráma, operetta és népszimmi társulattal mint eddig, úgy ezután is kiérdemljen a mélyen tisztelt közönség nagybecsű pártfogását.

Nagy-Várad, aug. 5. 1863.

Follinsz János, színházgazda.

Nyiltér.

A „Kolozvári Közlöny” folyó hó 4-kérő kelt 78-dik számában, Gy. Ditről jun. 26-ról keltett egy tudósítás tételt közzé, melyben X. tudósító a gyergyó-szt-miklósi követválasztásról írt sorokban engemet alaptalanul és méltatlanul a következendő szavakkal kiszebbített és sértett meg: „Kedves Tamás ügyvéd, ki megnyitó beszédében a választandó követnél a tudományt nélkülözhetőnek vélte.”

Mintán az X. tudósító ur ezen valótlan állítása elleni czáfolatom a tisztelt szerkesztőség által nem adatott ki, hanem azzal a „nyiltér”-re utasítottam, itt hosszas czáfol-

*) Czáfolatának elmulasztását adtuk, a pusztá személyeskedések nem tartoznak főrovatainkba. A nyiltér közlés feltételei lapunk homlokán olvashatók.

gatásokba — igen könnyen érthető okból — nem bocsátkozhatom, annyit azonban szükségesnek vélek megjegyezni, miszerint ha X. tudósító ur valódi nevén magát megnevezendi, minden, az itteni körülmények és viszonyokkal ismeretes olvasó előtt fel fog tűnni azon alapos gyannok, mely X. urat a fenérintett alaptalan, sértő közleményre indíthatja akkor, midőn ő valószínűleg a szavazást megnyitó kérdéses beszédemet nemcsak nem hallgatta, de sőt annak elmondásakor nem is volt jelen Gyergyó-Szt-Miklós helységében, s ehhez képest érintett közleményét, nem saját tudása, hanem más valaki alaptalan feladása nyomán írta.

En tehát X. tudósító urnak fenérintett, engemet alaptalanul és méltatlanul sértő azon állítását, mintha én a szavazást megnyitó beszédemben, a választandó követnél a tudományt nélkülözhetőnek véltem volna, valótlannak s ezennel alaptalan rágalomnak nyilvánítom, s X. tudósító urat felhívom azon sértő alaptalan állításának a maga rendes útján leendő vagy behívnyítására, vagy visszahívására, ellen esetben ötlet rágalmazónak nyilvánítom. Kelt Gy. Szentmiklóson, július 31-én 1863.

Kedves Tamás.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, aug. 3. A diplomacia hosszas bizonytalanságban tartó működése folytán a lapok mindinkább veszítik tilremlökét s hareziasabb hangot váltanak. A „Times” jellemzően tartja a helyzetre nézve, hogy az orosz udvar visszautasít olyan hat pontot, a melyeknek elfogadását maga Wlópolski ajánlotta, s a melyekben egy bettivel sincs több, a mi, az irott jogot tekintve, a lengyeleknek már eddig meg nem lett volna adva. Minden kétségen kívül áll, hogy az orosz udvar a nyugati hatalmak ajánlatát nem valódi horderejéért utasítja vissza, hanem a miatti boszankodásában, hogy külföldiek olyan dolgokba avatkoznak, a melyeket ő saját házi ügyeinek tart. Másfelől a lengyelek élet-halálra, szabadság, vagy kiirtásra harcolnak; a hat pontról semmit sem akarnak tudni, mert szomorú tapasztalás tanította meg őket, hogy törvény- és szerződésben nincs semmi ltv, ha valamely kormányának hatalmában áll törvényt és szerződést kénye szerint megszegni. Az a kérdés, hogy a lengyelek saját kezükbe kapták-e kormányukat? Ha nem, úgy minden diplomati alkudozás, játék és idővesztegetés. Különben oktalanság önkormányzatot adni nekik s egyszersmind azt is meghatározni, hogy továbbra is a Romanow ház uralma alatt maradjanak: miután mindenki tudja, hogy első lépés, a mire önkormányzatukat használnak, a lenne, hogy a gyűlölt uralkodó házat trónvesztetnek nyilvánítsák. Végre a nyugati hatalmak javaslata csupán a lengyel királyságra szorítkozik. Ha több akarna lenni szemfényvesztésnél, ki kellene terjednie minden orosz-lengyel tartományra.

A „Saturday Review”, a mely eddig minden áron kettlri igyekezett, a mi a harezias hangulatot igazgatná, most nagy elkeseredéssel ír az oroszok ellen. Gortsakoff herezeg, írja a nevezett lap, száraz szavakkal kimonodta, a mire a császár több alkalommal czélt, hogy Oroszország, ha ellenállásra talál, hulla és hamubálomra teszi Lengyelországot. A császárt és műisereit nem lehet avar a cselekvései gyengeséggel vádolni, hogy olykor tulesapongának tűres fenyegetéseikben. Murawiew és Berg türhetlen kegyetlenkedései előre kiszámítva folynak, hogy a lengyel nevet és lengyel nyelvet, legalább ő Lengyelország nagyobb részéből kiirtsák. Az orosz batóságok s a communista paraszt osztály közti szövetség, talán a legmegbocsáthatlanabb bün, a mi újabb időben a tulajdon, igazság és rend ellen el volt követve. Barbé és Blanqui tanai egy orthodoxus kényur által gyakorlatba véve, oly merény az emberiség lelkiismerete ellen, a mit nem lehet türni. Még akkor is, ha igaza volna Gortsakoff herezegnek, hogy az osztázások kapott tartományok valóban orosz népességgel: a felsőbb osztályoknak a közép segítségével kirablása és lemészárlása megbocsáthatlan gyalázatos tett marad.

A „France” londoni levelezőjének ama táviratilag már érintett közlése, hogy az angol kabinet vonakodik Oroszországhoz intézendő azonos jegyzékre ráállani, czelszerűnek tartván időt engedni Oroszországnak a megdondolásra, avar a megjegyzéssel kíséri, hogy ha e tény valósul, a lengyel kérdés egészen új alakot vált s könnyen az a következtetés lehet, hogy a diplomati társalgás a három hatalom és Oroszország között megszűnik.

A brit napi sajtónak azt a hirtelen fordulatát, hogy az olyan békét prédikáló lap is, mint a „Times” egyszerre csak harezriadót fű, egy biztos kútfőre hivatkozó londoni levelező annak tulajdonítja, hogy az angolok még nem felejtették volt el Savoya és Nizza annexióját az olasz háború után, s attól tartottak, hogy Franciaországnak újabb háboru

esetében, legelső feladata ismét a lenne, hogy területét nagyjából; legközelebből azonban a területi kabinettjének egy nyilatkozata érkezett Londonba, a melyben ki van mondva, hogy ha szinte a jelen bonyolalmakból háború is fejlődne ki, Franciaországnak legkevésbé sincs szándékában területét nagyjából. E nyilatkozat közüldésére jutásának első eredménye a sajtó újabb magatartása.

Franciaország. Páris, aug. 3. A „Mem. diplomatique” előrebocsátván, hogy némely hazudtlások dacára is, a három hatalom közt elvileg csakugyan egyetértés jött létre, hogy „zonos és együttes jegyzékeket intézenek Oroszországhoz, megjegyzik, hogy a tél közvédelme sikerdús háborúra nem igen nyújt kinevezést; a midőn a jövő évben, ha a diplomácia kitartó türelmének nem sikerülne a háborút kiküldni, az bizonyára döntő és teljes eredményt leu a felőlösség érte egyedül Oroszországra hárulnának. Azonban az idézett lapnak nagy reménye van, hogy a dolog nem fog háborúra kerülni. Az orosz udvar hangulata Gortsakoff válaszejegyzékének elküldése óta tetemesen javult. Nem hogy kezdeményezni akarnak a diplomáciai viszony megszakítását, sőt ellenkezőleg azon igyekeznek, hogy az utóbbi jegyzék kellemetlen hatásait a lehetőségig szelidítsék. Az a hír is teljesen alaptalan, hogy Balabine urnak Pétervárra menetét csakhamar a párisi és londoni követek visszahívása fogja követni.

Az „A. A. Ztg.” párisi levelezője kevésbé optimista, s ha szinte a tetemes háború megkezdését tavaszra halasztja is, de Oroszországnak vizen és szárazon ostromzárását s ezt megelőzőleg természetesen a diplomáciai viszony megszüntetését, Páris és Pé-

tervár között, elhatározott dolognak állítja. S ez már több mint elég a lengyel felkelésnek, hogy szerencsésen kitélelhesse, miután a titkos kormány csak a diplomáciai érintkezés megszakításával is megelégedett volna, mint a mely számára könnyebb és szabadabbá tenné a külfölddel való közlekedést.

A „Köln. Ztg.”-nak írják, hogy a washingtoni kormány tiltakozást intézett Franciaországnak ama terve ellen, hogy monarchiát alapítson Mexikóban. Azonban Franciaország azt felelte vissza, hogy az érintett tiltakozásra semmi tekintettel nem lehet.

A jelenleg Párisban levő mexikói érsek, a mint a „Botshafter”-nek írják, megbízást kapott, hogy adja tudtára a Juarez által elűzött és Franciaországban tartózkodó mexikói püspököknek, hogy hazatérő utjuk költségeit a császári kincstár fedezze, és hogy az előbbi kormány által elkobzott egyházi vagyonokat visszakapják. Azonban Franciaország is idézett lap — a három hatalom gondolat, ez- és eslekvésbeli egyetértését, a mely tökéletesebb mint valaha, legutóbból sem érinti.

Olaszország. Turin, aug. 6. A brigantik elnyomásáról szóló törvényt, úgy a mint a képviselőház két napi tárgyalás folytán megállította, a senatus rövid vita után elfogadta.

Orosz- és Lengyelország. Julius 28-án Lubowidznál igen véres ütközet volt. A felkelőket az olasz származású Navoni Lajos s a dalmata Smaic Perek vezérték, a kik magok gyűjtötték és szervezték azon a tájon egy tekintélyes felkelő csapatot. Négy órai makacs küzdelem után a felkelők maradtak a csatátér urai. Az oroszok 150, a lengyelek 20 ember körül vesztek.

Julius 30-dikán is volt Radzynim mellett Varsó közelében egy kis összecsapás, de a melyről semmi részletesebb tudósítás nincs. Az augusztusi kormány-kerületben Lubicz felkelővezér megvert egy Kowalewski ezredes vezényelte orosz hadosztályt.

A nemzeti kormány jul 31-ről kiáltványt bocsátott ki Európa népeihez és kormányaihoz a lengyel ügy tett- és élettelen gyámoltására híván fel őket. Ezen, de csak ezen az áron fog az európai politika szilárd alapokat, a lengyelekben üfőkös védeket nyerni stb.

Oláh-Moldvafejedelemség. Bukarest, aug. 5. A fogoly lengyeleket, a kik Kabulban voltak belebuzva, a kormány költségén kicsiny vontató gőzösökön Törökországba szállították.

Ujabbak. Lemberg, aug. 7. A „Gaz. narodowa”-nak írják, hogy több volhiniai városból orosz ka'onaság húzódik Podoliába, mivel ott felkelők bűntetését tartanak.

Krakko, aug. 8. Tegnap délután 5 órakor a város közepében nagy löpőfellobbanás történt. A két emeletű ház néhány perc alatt lángban borult. A veszély nagy volt. Gyors oltási intézkedések következtében annál az egy háznál több nem égett el. Esti 9 óráig

négy holttestet ástak ki. Három személy néhez sérülést kapott.

Drezda, aug. 7. Ausztiai császár 6 felseje meghívását a német uralkodók Frankfurtban tartandó gyűlésére, a szász király hadalékalanul elfogadta.

Berlin, aug. 7. A „Krenzgt.”-nak biztos kútfőből írják, hogy a porosz kormány elutasító válasza az ausztriai császár meghívására. már meg is érkezett Bécsbe. A „B. u. H. Ztg.” szerint Poroszország legközelebb oly állást szándékozik a lengyel kérdésben elfoglalni, a mely által a megoldás váltása hatarozó fordulatot veend.

Stettin, aug. 7. Az „Ostsee Ztg.”-nak írják a lengyel határszélről, hogy a felkelés vezetése az aristocrata párt kezébe ment át. A nemzeti kormány székhelye Páris; főnöke Czartoryski, a kinek pártja utasítva van arra izgatni, hogy mielőlt Franciaország megizeni a háborút Oroszországnak, a herceget kiált-sák ki Lengyelország királyává. A lapok e távsürgöny minden tételét megannyi? jellel kísérik.

Páris, aug. 7. A frankfurti fejedelmi gyűlés híre itt nagy figyelmet gerjeszt.

Bécsi börze Augustus 10-kén: Nemzeti kölcsön 82.25. 5% Metalliques 76.50. Bank-részcvény 795.—. Hitel-részcvény 191.20. Váltó Londonra 112.50. Ezüst 111.—. Arany 534.

1860-diki Állam kölcsön 101.50.
Augustus 8-án: Urbéri kárpótlási kötvény; Magyarországi 76.40. Erdélyi 75.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

(160) Dobokamegye Doboka helységének kivétel nélkül összes korcsmárolási joga ez évi Szent Mihály naptól kezdve egy évre, folyó hó 12 dik napján délelőtti 11 órakor helyben a jegyző lakásán a többet ígérőnek közárverés útján ki fog haszonbérbe adatni. A feltételek megtekintetők alólírtul.
Doboka, augusztus 4-kén, 1863.

BOÉR JÁNOS,
birtokos megbízott.

(36) 11/8 1863. (6—6)
A marha-dög ellen mint jeles óvszer ajánlatlik:
A KORNEUBURGI MARHA-POR.
Lovak, szarvas-marhák, és juhok számára.
KORNEUBURGER-VIEHPULVER
FÜR PFERDE, HORN VIEH, UND SCHAFEN.

Ezen, mint az 1862-ik londoni, a párisi, müncheni és bécsi éremekkel, az angol királyi és porosz királyi ő felségeik lovászataikban, az illető főlovász-mesterei hivatalok által nyert becseljes elismerés következtében a legjobb eredményre alkalmazott jeles szer mindig előnyösen alkalmazható:

A lovaknál a puffadások, tulterhelések, gyomorszorulások és étvágy-bíány ellen, valamint segíti a lovakat jó vérbe tartani.

A szarvasmarhákknál a vértulási bajok és felpuffadásoknál, ellésnél, a gyenge és rozsz tejelésnél, midőn ezáltal a tej szembetűnőleg megjavul. — Továbbá tüdőbajoknál, valamint a borjúzás alatt a teheneknél, ezen szer alkalmazása igen hasznos; gyenge borjúk ezáltal szemléltomást épülnek.

A juhoknál a hágatási és minden alteti bajokban, melyek tehetetlenséget idéznek elő.

TOVÁBBA:

VIRÁGGYANTA (BLÜTHENHARZ)
a háziállatok terméketlensége ellen,
KAPHATÓ VALÓDI MINŐSÉGBEN:

Kolozsvárt: WOLFF J. gyógyszer.; Szebenben: Zöhrer F.; Dézsen: Krémer Samu; Nagybányán: Popp S.; Szász-Régenben: Dietrich Wachner; Tordán: Wolf Gábor és Welits G. gyógyszerésztársaik. Nagynyedén: Trajanovits Ede gyógyszerész urnál.

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésére a rendes áron felül a távolság és csomag nagyságához képest még 30 egész 70 krig melléklendő.

(159) (3—3)

Éppen most érkezett
1863-dik évi
termésből készült valódi Leyer-féle
eper pomádé

Kolozsvárt, aug. 1-sőjén, 1863.

CSAPÓ SÁNDOR.

(162) (2—2)
Egy művelt képzettségű fiatal ember, mint postagyakornok a károlyfehérvári postabívalatnál elfogadatik. Biztosítékot nyújtók előnyvel bírnak. Személyes vagy levél általi megkeresések, Olivaresi Guzman Dénes károlyfehérvári postamesterhez intézendők.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(152) Tűzifa ár leszállítása. (3—3)

A kolozsvári Berkifa-raktárba egy öl tűzifának az ára 5 frt 50 kr. oszt. értékben.

Az ez évben September-havában szállítandó tűzifának is ez lesz az ára: Ifjabb Gáll István, mint gr. Eszterházy Kálmán ur megbízottja. Eladási hely tordautczában, M. Dr. Szabó ur házában.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

Erläuterung des allg. bürg. Gesetzbuches
den Oest. Monarchie
von F. X. Nippel Preis: f. 16.

A magyar szent korona országai:

Magyarország, Erdély, Horvát, Tótország és a katonai végvidék új térképe.

Részben a szomszéd országokkal: Karinthia, Krajna, Styria sat. Ára 3 frt.

A magyar nyelv szótára.

A magyar tudományos akadémia megbízásából.

II. kötet 2-dik füzet. Ára 1 frt.

AZ ÉSZAKI FÉNY.

REGENY 3 kötetben, írta Dózsa Dániel.

Ára 3 frt.

A tudós neje.

(Valvédre)

Regény. Írta Sand George. Franciaából Toldi István 2 kötet. Ára 1 frt. 80 kr.

Az ifju küzdelmei.

A Kisfaludy társaság által dic-éretre méltatott mű. Dramatizált allegoria hat képpen. Írta Torkos László. Ára 80 kr.

Képek a természetből.

A felserdült növendékeknek Vagner Ármin után felmutatja Kovács Antal. 10 könyvatom képpel. Ára 1 frt.

A három testőr

(Les trois mousquetaires) Regény Dumas Sándortól. Franciaából fordította Ilang Ferencz. Három kötet 2 frt 40 kr.

LENGYELORSZÁG

Térképe 1 frt.